

Klankbordgroep 4: omgeving en ruimte

Verslag

8 mei 2023 | Verslag door IDEA Consult, in opdracht van Lokaal Bestuur Borsbeek

Het participatietraject in kader van de mogelijke fusie tussen Borsbeek en Antwerpen

Op 28 januari 2022 kondigen de burgemeesters van Antwerpen en Borsbeek aan dat ze de intentie hebben om te fuseren. Op 21 februari 2022 keurde ook beide gemeenteraden de intentieverklaring goed.

Sindsdien is het alle hens aan dek om te onderzoeken wat een mogelijke fusie zou betekenen. Het onderzoek verloopt via werkgroepen tussen Antwerpen en Borsbeek.

Maar fusie is niet enkel een verhaal van de twee gemeentebesturen, het Borsbeekse bestuur is ervan overtuigd dat ook de inwoners gehoord moeten worden in het traject. Daarom organiseert het bestuur een participatietraject dat bestaat uit drie onderdelen:

- ▶ Twee werksessies met de adviesraden (9 maart en 30 mei)
- ▶ Vijf klankbordgroepen met de inwoners rond vijf thema's
 - 20 maart '23: veiligheid
 - 18 april '23: Districtswerking en dienstverlening
 - 25 april '23: Onderwijs en kinderopvang
 - 8 mei '23: omgeving en ruimte
 - 15 mei '23: vrije tijd
- ▶ Online bevraging rond de thema's van de klankbordgroepen

Dit document kadert in de klankbordgroep over omgeving en ruimte. De sessie was opgebouwd uit drie delen:

- ▶ In het eerste deel gaf de kabinetschef van Antwerps schepen De Ridder, Frans Lauwers, een toelichting over de grote lijnen in het omgevingsbeleid van de stad Antwerpen. Hij lichte ook toe hoe de districten hierop aantakken en hoe de bevoegdheden i.v.m. omgeving tussen de stad en de districten zijn verdeeld.
- ▶ Het tweede deel van de sessie bestond uit het capteren van vragen. De aanwezige Borsbekenaren konden hun vragen m.b.t. afval, mobiliteit, openbaar domein en ruimtelijke ordening opschrijven op vier grote flappen.
- ▶ In het derde deel van de sessie hebben medewerkers van de stad Antwerpen zoveel mogelijk vragen in interviewvorm beantwoord.

In dit document kan u het verslag van de avond vinden.

Omgevingsbeleid stad Antwerpen – toelichting Frans Lauwers

Frans Lauwers heeft tijdens zijn presentatie ingezoomd op het Strategisch Ruimteplan Antwerpen (SRA) en de Bouwcode (BC):

- ▶ Het Strategisch Ruimteplan Antwerpen tekent de toekomstvisie uit op de ruimtelijke ontwikkeling en is momenteel nog in opmaak.
- ▶ De Bouwcode legt de generieke voorschriften vast voor heel het grondgebied. Het regelt geen 'bestemming'.
- ▶ Naast het SRA en de BC bestaat het ruimtelijk instrumentarium ook uit het Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) dat in hoofdzaak de bestemmingen regelt, maar daar is Frans Lauwers tijdens de presentatie niet op in gegaan.

(Zie PowerPoint voor de presentatie van Frans Lauwers)

De vragen van de Borsbekenaren

Doorheen het participatietraject hebben we al heel wat vragen van de Borsbekenaren m.b.t. omgeving en ruimte gecapteerd. De vragen betroffen grotendeels vier thema's: Afval, openbaar domein, mobiliteit en ruimtelijke ordening. Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze vragen:

Afval Recyclagepark: naar waar moeten we in de toekomst gaan? Wat zijn de openingsuren van het recyclagepark in Antwerpen? Wat is de kostprijs? Afvalophaling: frequentie en kostprijs?	Openbaar domein Opknappen van straten: hoe zal dat in de toekomst verlopen? Over wat soort van budgetten spreken we? In welke mate hebben de districten hier invloed op? Wat met straatnamen die dubbel zijn?
Mobiliteit Gaaf de lage emissiezone uitbreiden? Zal het betalend parkeren ook in Borsbeek worden ingericht?	Ruimtelijke ordening Waar zullen we een omgevingsvergunning moeten aanvragen? Hoe zal het contact tussen de dienst omgeving en de Borsbekenaren in de toekomst verlopen? Gaaf de luchthaven van Deurne eenvoudiger kunnen uitbreiden door de mogelijke fusie?

Tijdens de klankbordgroep hebben we de aanwezige Borsbekenaren de kans gegeven om de lijst met vragen verder aan te vullen. Waar willen zij graag een antwoord op? Dit resulteerde in onderstaande vragenlijst:

Afval <ul style="list-style-type: none">▶ Recyclagepark: naar waar moeten we in de toekomst gaan? Wat zijn de openingsuren van het recyclagepark in Antwerpen? Wat is de kostprijs?▶ Afvalophaling: frequentie en kostprijs?▶ Blijven vrije dagen zonder afspraak in het recyclagepark?▶ Zal er in de zomer wekelijks afval worden opgehaald?▶ GAS-reglementen i.k.v. afval en handhaving: zijn er grote verschillen in handhaving en opvolging tussen Antwerpen en Borsbeek?
--

- ▶ Groenafval is in Borsbeek gratis, blijft dit zo?
- ▶ Zullen er sorteerstraten komen/ het aantal vuilnisbakken op straat?

Openbaar domein

- ▶ Opknappen van straten: hoe zal dat in de toekomst verlopen? Over wat soort van budgetten spreken we? In welke mate hebben de districten hier invloed op?
- ▶ Wat met straatnamen die dubbel zijn?
- ▶ Het openbaar domein van Borsbeek (waar nu veelal auto's geparkeerd staan): wordt dit ingericht door de stad of kan het district beslissen om deze zones te ontpitten/ontharden in functie van groene ruimte of het bouwen van overdekte fietsstallingen?
- ▶ Hoe gaan jullie om met de heraanleg van de straten nadat bijvoorbeeld fiber2home is gepasseerd?
- ▶ Gaan er voldoende straten heraangelegd worden als we fuseren?
- ▶ Wat zijn de afspraken rond grote projecten als heraanleg van grote verbindingstraten die nu 'on hold' staan? Is er al een deel van de fusiebonus voorzien voor investeringen in het openbaar domein van Borsbeek?
- ▶ Klopt het dat de grote aders worden gefinancierd door de stad? En wat zijn in Borsbeek de aders? De Robianostraat, Wenigerstraat...?
- ▶ In welke mate wordt er rekening gehouden met het advies van het district inzake openbaar domein?
- ▶ Hoe wordt de overname van klanten door de nutsbedrijven van Antwerpen geregeld (bijv. PIDPA)?
- ▶ Wat is de visie op de site van het fort?

Mobiliteit

- ▶ Gaat de lage emissiezone uitbreiden?
- ▶ Zal het betalend parkeren ook in Borsbeek worden ingericht?
- ▶ Impact mobiliteitsplan: welke parkeernorm zal gehanteerd worden?
- ▶ Uitbreiding van deelmobiliteit-systemen: wat zijn daar de afspraken rond?
- ▶ Komt 'Bobbejaanland' naast de luchthaven?
- ▶ Wat is de status m.b.t. de ondertunneling van de militaire baan t.b.v. ontlasting lokaal verkeer?
- ▶ Hoe zal de toegang tot Borsbeek-West worden aangepakt om kruisend verkeer met fietsen aan te pakken?
- ▶ Zal het mobiliteitsplan uitgerold in de huidige legislatuur bestendig worden na de fusie? Kunnen er m.a.w. garanties gegeven worden dat eventuele fietsstraten, tuinstraten, zones 30km/u die de leefbaarheid van Borsbeek verhogen ook na de fusie zullen blijven bestaan?
- ▶ Zullen er wijzigingen zijn in de bus- en tramlijnen?
- ▶ Hoe zit het met fietsbeugels en fietsparkeerplaatsen'?
- ▶ Zullen de straten voldoende brede voet- en fietspaden hebben?

Ruimtelijke ordening

- ▶ Waar zullen we een omgevingsvergunning moeten aanvragen?
- ▶ Hoe zal het contact tussen de dienst omgeving en de Borsbekenaren in de toekomst verlopen?
- ▶ Gaat de luchthaven van Deurne eenvoudiger kunnen uitbreiden door de mogelijke fusie?

- ▶ Op welke manier zal/kan de stad Antwerpen de beeldvorming rond de Antwerpse 'immocratie' keren? Onderzoeksjournalistiek wijst immers uit dat het er toch wel heel erg hard op lijkt dat de stad Antwerpen de rode loper uitrolt voor grote projectontwikkelaars (bijv. Ghelamco). Alle mooie beleidsplannen ten spijt? (bron: Apache 08/05/2023).
- ▶ Is het mogelijk om geld van de fusie gedeeltelijk te alloceren om een bouwfonds voor de bouwshift op te richten zodat de Borsbeekse groene gordel afgekocht kan worden (=woonuitbreidingsgebied)?
- ▶ Zijn er verschillen tussen de bouwcode voor Antwerpen en de huidige regels voor Borsbeek?
- ▶ Blijven de Borsbeekse RUPS na de fusie nog in voegen? Kunnen de districten eigen RUPS opstellen?
- ▶ Wie beslist hoe de middelen van het 'Bouwfonds' (groen-blauw fonds) worden aangewend?
- ▶ Is het advies van Borsbeek gevraagd in kader van het nieuwe strategische plan?
- ▶ Hoe lang zal de doorlooptijd zijn v.e. omgevingsvergunning?
- ▶ Zal er een contactpersoon komen voor Borsbeek?
- ▶ Voorkooprechten en beleid hierrond. Wat zijn de zaken die hierrond besproken werden?
- ▶ Wat zijn de voor- en nadelen van centraal beheer ruimtelijke ordening t.o.v. bevoegdheid bij de districten te leggen?

Antwoorden op de vragen

In het derde deel van de klankbordgroep hebben medewerkers van de stad Antwerpen zoveel mogelijk vragen in interviewvorm beantwoord. De groep medewerkers bestond uit:

- ▶ Anne Brijs: coördinator afvalbeleid
- ▶ Pamela (achternaam vergeten): beheer en Operaties en Mobiliteit en Parkeren
- ▶ Tristan Minami: omgevingsvergunningen
- ▶ Christel Bogaerts: bestuurscoördinator stadsontwikkeling
- ▶ Frans Lauwers: kabinetschef van Antwerps schepen De Ridder

Recyclagepark

- ▶ Waar moeten we in de toekomst naar toe? Geen sluitend antwoord. Er zal zeker een recyclagepark ter beschikking staan. Alle parken van Antwerpen zullen openstaan voor de Borsbeekse burger. De twee dichtstbijzijnde parken zijn Berchem en Wommelgem. Berchem valt onder Antwerpen, Wommelgem wordt door IGEAN uitgebaat. Op dit moment kan er geen sluitend antwoord worden gegeven of Wommelgem nog een optie is. Een vergelijking van de twee parken leert dat de openingsuren in Antwerpen iets ruimer dan die van Wommelgem zijn. Kostprijs is in Antwerpen goedkoper dan bij IGEAN. Standaard systeem is dat je een afspraak maakt.
- ▶ Hoe lang op voorhand moet je reserveren? In de voormiddag kan je nog voor de namiddag reserveren maar je kan geen half uur op voorhand reserveren.
- ▶ Wat met de digitale drempel? Er werd een open bevraging gedaan bij de bezoekers van de verschillende parken in Antwerpen. De meeste gebruikers van de parken waren verheugd over het feit dat er minder lange

wachttijden zijn omwille van het afsprakensysteem. Ook in Wommelgem wordt er reeds gedeeltelijk gewerkt met een afsprakensysteem.

- ▶ Wat is de frequentie van de huisvuilafhaling? De afhaling zal gelijkgetrokken worden met de rest van Antwerpen. Dit houdt in wekelijkse ophaling van restafval en gft. In Borsbeek wordt enkel in juli en augustus wekelijks restafval opgehaald, PMD afval tweewekelijks. De rest van het jaar is er tweewekelijkse ophaling van restafval.
- ▶ Wat zijn de tarieven voor vuilzakken. Restafval is goedkoper in Antwerpen dan het huidige tarief in Borsbeek. PMD een beetje duurder. Onderzoek wijst uit dat de grootste kost voor gebruiker nog steeds restafval is. In Antwerpen kan je ook een container gebruiken ipv vuilzakken.
- ▶ Wat met de vuilnisbakken op openbaar domein? Hier worden de richtlijnen vanuit college gevolgd. Districten kunnen vuilbakken aanvragen. Indien de fusie doorgaat zullen de huidige vuilbakken worden vervangen.
- ▶ Hoe is de handhaving? Collega's van maatschappelijke veiligheid volgen dit op. Er is wel degelijk handhaving op sluitstorten en de boetes hiervoor werden recentelijk aangepast.

Ruimtelijke ordening

- ▶ Wat met het aanvragen van omgevingsvergunningen? De plek en manier om aanvragen te doen verandert niet, blijft het Vlaams platform.
- ▶ Hoe kan je in contact komen met de dienst? Dit kan via callcenter, mail adres, website, tool waar per perceel wordt aangeduid welke vergunningen van toepassing zijn.
- ▶ Het is moeilijk om contact met Antwerpen te krijgen (volgens deelnemer)? Contact met Antwerpen kan wanneer het over een ingewikkeld dossier de nodige uitdagingen geven volgens aanwezig burger. Er zijn verschillende momenten in het proces waar je wel degelijk in overleg kan gaan met medewerkers. Er is de mogelijkheid tot een voorbespreking. Zijn alle documenten toegevoegd, zijn alle richtlijnen correct die voor dat dossier? Je kan ook een nieuwe projectversie indienen. Jaarlijks worden er zo'n 6000 aanvragen behandeld. Er zijn dus verschillende stappen, die voorbespreking met de architect. Er kan ook los advies gevraagd worden, vrijblijvend en telefonisch. De stad vraagt wel heel veel informatie om echt heel gericht te kunnen antwoorden.
- ▶ Hoe lang is de doorlooptijd? Vereenvoudigde procedure is 60 dagen en de normale procedure is 105 dagen. Dis is na het moment van ontvankelijkheid.
- ▶ Kan je een vaste contactpersoon hebben? Er zijn wel degelijk verantwoordelijken die per sector werken.
- ▶ Wat met de uitbreiding van de luchthaven, de uitbreiding van de luchthaven? De stad Antwerpen zoals de gemeente Borsbeek zijn enkel adviesverlenende overheden. De beslissende overheid is hier Vlaanderen. De vraag is dus welke houding zal de stad Antwerpen in de toekomst aannemen? Hier kan geen sluitend antwoord op worden gegeven en zal door de politiek bepaald worden. Er wordt dus de Vlaamse regelgeving gevolgd. De stad Antwerpen heeft idd wel een positief advies gegeven. Er zijn klachten geweest en dus is de stad Antwerpen op dit moment een onderzoek gestart van hoe dit in het verleden tot stand is gekomen. Dossier van de luchthaven – wordt in 2024 afgerond – nieuw kader.
- ▶ De economische belangen zijn groot voor Antwerpen – voor Borsbeek economisch belang klein, de last is groot? Krijtlijnen worden in 2024 vastgelegd, dus voordat de fusie in effect zou treden. We werken binnen een regelgevend kader. De beslissingen zullen door Vlaanderen worden genomen. Elke 6 jaar verandert de legislatuur. De wettelijke kaders blijven echter exact hetzelfde.
- ▶ Onderzoeksjournalistiek en verdachte contacten met projectontwikkelaars? Er is een perceptie van malafide praktijken in relatie tot de grote projectontwikkelaars. We mogen niet vergeten dat grote ontwikkelaars ook nodig zijn om de stad te bouwen dus moet er in overleg gegaan worden. Grote financiële belangen – grote

projecten zorgen voor een grotere druk op uw voorzieningen zoals scholen, ... Er is zelfs een wettelijk kader dat een stuk van de winst van deze projectontwikkelaars afhoudt ten voordele van investeringen in voorzieningen. Het is de overheid die bepaalde taken vraagt van de ontwikkelaar.

- ▶ Wat met het project Eksterlaar? Project loopt al heel lang. Als er door dat project de voorzieningen onder druk komen te staan moet dat worden aangepakt.

Mobiliteit

- ▶ Wordt de lage emissiezone uitgebreid? Deze zone bevindt zich grotendeels binnen de singel. Als je aan Borsbeek denkt, ligt dit er nog wel een eind vanaf. Deze legislatuur heeft een studie gedaan voor uitbreiding van deze emissiezone. College heeft hierover echter geen verdere beslissing. Wat een volgend bestuur gaat doen, daar kan niet op vooruit gelopen.
- ▶ Wat met betalend parkeren? Verhaal van de fusie is nog niet beslist. Betalend parkeren is niet aanwezig op het volledige grondgebied van Antwerpen. Vb Ekeren maar beperkt aantal straten betalend. Niet steeds in het volledige district is alles betalend parkeren. De kans bestaat maar zal afhangen van de politiek. Districten worden hier duidelijk in gehoord. Districten zijn soms ook vragende partij om een bepaalde vorm van parkeren in te voeren om zo de parkeerdruk te verminderen. Bewoners kunnen een parkeervergunning aanvragen.
- ▶ Is er rond de fusiegesprekken reeds parkeerdruk besproken. Vb Wilrijk wil niet betalend gaan dus hangt een beetje van het districtsbestuur af.

Openbaar domein

- ▶ Is het opknappen van straten een districtsbevoegdheid? Ja, de districten zetten daar zelf budgetten tegenover.
- ▶ Wat met grote assen? Er zijn bovenlokale wegen of pleinen. Een aantal factoren wordt beslist of dit bovenlokaal is en welke budgetten daar tegenoverstaan. Op dit moment is er de vrees dat de meerderheid bovenlokale straten zouden zijn, maar dit is in elk district een minderheid. District bepaalt zelf de prioriteiten.
- ▶ Wat zijn juist deze straten? Die lijst is nog niet afgerond.
- ▶ Districten kunnen zelf beslissen, maar zijn toch beperkt in de budgetten die ze krijgen van de stad? Er is een vaste verdeelsleutel die bepaalt hoe groot de budgetten zijn.
- ▶ Als je de financiële situatie vergelijkt tussen lokaal bestuur Borsbeek en district Borsbeek hoe staan we er dan voor? Natuurlijk ook minder bevoegdheden maar op dit ogenblik nog geen zicht op die verdeelsleutel.
- ▶ Wat met straatnamen die dubbel zijn? Geen probleem, postcode blijft behouden.

Heel wat vragen konden niet beantwoord worden i.v.m. de beperkte tijd. Over deze vragen zal men stelselmatig terugkoppelen via de website.

